

Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG)

Årsrapport 2007

Innhold i årsrapporten:

- Del I Innledning v/leder i FUG, Loveleen Rihel Brenna
- Del II FUGs virksomhet i 2007
- Del III Redegjørelse for hvordan informasjonsrollen er gjennomført

Del I Innledning v/leder i FUG: Loveleen Rihel Brenna

Duggdråpen som rommet en hel verden av muligheter

Det er fire år siden dette utvalget ble oppnevnt. Vi var ni engasjerte, motiverte foreldre med drømmer og visjoner som møtte hverandre for første gang i februar 2004. Rett etter det første møtet i utvalget fikk vi stortingsmeling nr. 30, *Kultur for læring*. I meldingen var det foreslått en omorganisering av FUG og nedleggelse av foreldrenes rådsorganer i skolene. Vi la hele vårt fokus og styrke inn på å mobilisere foreldre for å unngå dette. Dersom det hadde fått gjennomslag, ville det ha ført til en svekkelse av foreldrenes rettigheter. Dette kunne føre til at i vanskelige saker ville den enkelte forelder bli stående helt alene, i møte med en lærer som har både kolleger, rektor, skoleadministrasjonen, sin organisasjon og hele den strukturelle makten på sin side. (Dette kunne bli en mulig konsekvens av en slik endring.) En felles innsats fra FUG og foreldre på kommunalt og lokalt nivå førte til at Stortinget vedtok at både FUG og organiseringen av hjem-skole-samarbeidet skulle fortsette som før.

Det ble en turbulent start hvor alt var usikkert. Vi visste ikke om vi ville overleve eller om vi ville fordufte. Det var vanskelig å se hvor disse endringene ville føre oss hen. Derfor ble også tittelen på vår første årsmelding: *Som en duggdråpe på et lotusblad*.

Men i ettertid ser vi at *Duggdråpen rommet en hel verden av muligheter*. Den turbulensen som vi opplevde i forbindelse med trusselen om nedleggelse av foreldrenes rådsorganer, ble på kort tid en nyttig prosess for oss i utvalget. Vi ble tvunget til å sette oss inn i foreldreorganiseringen i Norge, rettigheter, mandat og FUGs virksomhet. Denne prosessen førte til at vi fort ble en gruppe med felles identitet. Og våre overordnede mål for denne 4-årsperioden ble:

- Alle foreldre skal oppleve at de er en ressurs for eget barn og en reell samarbeidspartner for skolen.
- Alle elever i norsk skole skal ha et trygt og stimulerende oppvekst- og læringsmiljø.

Vi har brukt perioden til å samle forskning som kunne dokumentere vår klokkeetro på at alle foreldre kunne være en ressurs i sine barns læring. Vi samlet forskning om foreldrenes betydning i barns læring og utvikling. Forskningen brukes som grunnlag og argumentasjon i foredrag, artikler, notater, innlegg osv. Forskningen er også brukt i utvikling av vårt materiell, for eksempel i skolestartkampanjen ”SKAP dialog”, i arbeid knyttet til utjevning av sosiale forskjeller, (St. meld. nr. 16 (2006 – 2007) ... og *ingen sto igjen*). Resultatene fra forskning har dyktiggjort foreldre til å støtte, motivere og oppmuntre sine barn og gitt dem kunnskap om hvordan de kan samarbeide med skolen. Foreldrenes betydning i barns læring ble mer og mer synlig både for foreldrene selv, politikere og for utdanningssektoren.

FUG har vært aktiv i arbeidet med Kunnskapsløftet, både i høringsarbeidet i forbindelse med nye fagplaner, og på ulike måter i etterkant med informasjon til foreldre om den nye læreplanen, delvis i samarbeid med Kunnskapsdepartementet og Utdanningsdirektoratet. Det ble lagt ut informasjon på våre nettsider, utarbeidet brosjyrer, skrevet artikler, sendt informasjon i FAU-sendinger og vi har holdt foredrag.

Vi ønsket også å satse på kommunale foreldreutvalg (KFU), både etablere nye KFUer og skolere de allerede eksisterende utvalgene. En viktig satsning foruten de årlige KFU-

konferansene var KFU-prosjektet i Nord-Trøndelag som har som mål å etablere KFU i alle kommuner i fylket. Prosjektet avsluttes i løpet av 2008.

Prosjektet *Minoritetsspråklige foreldre – en ressurs i barns læring* var et fire-årig prosjekt som dette utvalget fulgte tett og som ble avsluttet i 2006. Hovedmålet med prosjektet var at foreldre med minoritetsbakgrunn skulle få økt trygghet og få styrket sin rolle som foreldre i skolen. Prosjektet ble evaluert. Arbeidet videreføres i departementet i *Strategiplanen for likeverdig utdanning i praksis* der FUG er med i arbeidet.

Dette utvalget har også jobbet aktivt med arbeid mot mobbing. Som et ledd i oppfølging av mobbemanifestet, innledet vi et samarbeid med Utdanningsforbundet om ”*Den utfordrende samtalen*” mellom foreldre og lærer. Det ble utarbeidet en brosjyre og holdt fire konferanser i fire ulike regioner, to høsten 2007 og to våren 2008. Konferansene samlet svært mange deltakere. Alle kursene handlet om hvordan håndtere vanskelige samtaler knyttet til konflikter, mobbing og uønskede situasjoner som rammer barn i skolen.

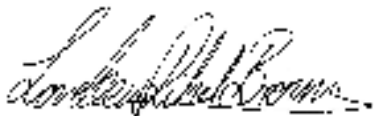
Vi lærte at *det er en hel verden av muligheter i duggråpen*. Duggdråpen for oss er foreldreengasjement, våre drømmer og ønsker for våre barn. Den er vår relasjon til våre barn og vårt fokus ”vi ønsker å være der hvor barna våre lever sine liv”. I alt dette er det et hav av muligheter til å skape en bedre skole og bedre oppvekst for våre barn. Mulighetene og temaene var så mange og store at vår utfordring ble å avgrense vårt fokus og vårt arbeid.

Utvalget har hatt en givende periode i årene 2004 – 2007 hvor vi har lært mye, fått økt kunnskap både om foreldre, skole og om utdanningssektoren. Vi har møtt mange kunnskapsrike, dyktige og engasjerte mennesker som jobber med skole og barn. Vi vil takke alle våre samarbeidspartnere: KS, Utdanningsforbundet, Utdanningsdirektoratet, Kunnskapsdepartementet, Elevorganisasjonen og andre.

En stor takk rettes til sekretariatet i FUG. Det har vært et sekretariat som har bidratt med sin kunnskap, kompetanse og støtte, de har vært tilgjengelige og gjort det mulig for oss i utvalget å få gjennomført vårt arbeid på en så tydelig måte.

Vi går ut av denne perioden med en enda større tro på at **alle foreldre kan bidra og støtte sine barn**, og at alle barn kan lykkes i skolen dersom vi har troen på barna, og dersom det er et godt samarbeid mellom hjem og skole.

Takk for oss.

Loveleen Rihel Brenna
Leder Foreldreutvalget for grunnskolen

Del II FUGs virksomhet 2007

Grunnlagsdokumenter for FUGs virksomhet

Utvalget prioriterer oppgaver og disponerer budsjettet innenfor de rammer og føringer som er gitt i statsbudsjettet og i tildelingsbrevet.

I St.prp.nr. 1 for budsjettåret 2007 heter det:

”Den viktigaste rolla for FUG er framleis å vere rådgivar for departementet i saker som gjeld samarbeid mellom heim og skole. Utvalet skal prioritere sentrale satsingsområde for grunnopplæringa, som innføringa av Kunnskapsløftet, betring av læringsresultat og læringsmiljø og arbeidet med utjamning av sosiale forskjellar. I saker som gjeld informasjon og rettleiing til foreldre, skal FUG samordne sine aktivitetar med andre aktørar, som Utdanningsdirektoratet og fylkesmannsembeta.

Sentrale arbeidsoppgåver for FUG i 2007 er: Å arbeide for å styrkje foreldreengasjementet gjennom informasjon og rettleiing av foreldre, særleg foreldrerepresentantar på skolane. Å samarbeide med Utdanningsdirektoratet i saker der foreldreperspektivet er til stades, mellom anna den vidare satsinga på leksehjelp og oppfølginga av dei nasjonale strategiplanane. I arbeidet for utjamning av sosiale forskjellar mellom elevane skal FUG medverke til å spreie kunnskap om den viktige rolla foreldre har for læring og skolemotivasjon, jf. resultatata frå prosjektet Minoritetsspråklige foreldre – en ressurs for elevenes opplæring i skolen.”

Tildelingsbrev 2007 - resultatkrav

FUG skal

- i sin rolle som rådgivende organ for departementet bidra aktivt med synspunkter på aktuelle saker, særleg i forbindelse med gjennomføringa av reformen Kunnskapsløftet og i oppfølginga av St.meld. nr. 16 (2006-2007) ...og ingen sto igjen
- bidra til økt kompetanse hos medlemmene i FAU for å styrke foreldrenes medvirkning i skolen og foreldrerollen i barnas læring
- bidra til å iverksette tiltak i St.meld. nr. 16 (2006-2007) ... og ingen sto igjen om tidlig innsats for livslang læring, når meldinga er behandlet av Stortinget
- prioritere tilpasset heim – skole-samarbeid for å møte mangfoldet av elever i skolen, herunder spre erfaringer fra prosjektet ”Minoritetsspråklige foreldre – en ressurs for elevenes opplæring i skolen” samt følge opp tiltak i strategiplanen ”Likeverdig utdanning i praksis” i samarbeid med Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring og Utdanningsdirektoratet
- bistå kommunale foreldreutvalg (KFU)

FUGs virksomhetsplan for 2007

I virksomhetsplanen for 2007 har FUG definert fire satsingsområder:

1. Bidra til kompetanseheving innen skolesystemet og blant foreldre om heim-skole-samarbeid for å styrke foreldreengasjementet

- FUG skal prioritere informasjon om Kunnskapsløftet, bedring av læringsresultater og læringsmiljø, og som et ledd i dette, arbeide for å øke kompetansen om heim-skole-samarbeid blant foreldre, i skolesystemet og i lærerutdanninga.

- Forskning viser at det er skoleleders holdning til foreldre som er avgjørende for hvor godt samarbeidet mellom foreldre og lærere fungerer. Det er nødvendig med en langsiktig skolering for å endre holdninger hos skolelederne. Kommunene og KFU-ene må involveres i dette. FUG må utvikle og informere om gode metoder/verktøy som kan bidra til å avklare forventninger og skape dialog.

2. Arbeide for utjevning av sosiale forskjeller gjennom anerkjennelse av alle foreldre som ressurs for sine barn.

- FUG skal medvirke til å spre kunnskap om den viktige rollen foreldre har for skolemotivasjon og læringsresultater.
- FUG skal arbeide for økt bevisstgjøring om foreldreengasjementets betydning for barns læring og utvikling og arbeide for at alle foreldre skal oppleve at de er en ressurs for eget barn og for skolen.
- FUG skal innenfor prioriterte områder bidra til at foreldreperspektivet blir ivarettatt og hjem-skole-samarbeid vektlagt:
- FUG skal bidra til at skolene legger til rette for et tilpasset hjem-skole-samarbeid som et ledd i arbeidet med tilpasset opplæring.
- FUG skal framheve at et godt hjem-skole-samarbeid er et viktig virkemiddel i utjevning av sosiale forskjeller.

3. Styrke tillitsvalgte foreldre, viderutvikle og støtte kommunale foreldreutvalg. Bidra til å opprette flere KFU.

- FUG har en målsetting om å bidra til å etablere flere kommunale foreldreutvalg. Foreldre må på banen der viktige beslutninger om barns oppvekstvilkår og skolegang tas. FUG vil arbeide for at foreldre skal være en naturlig samarbeidspartner for politikere og skoleadministrasjon, også på kommunalt nivå.
- FUG skal samarbeide med Fylkesmannen i Nord-Trøndelag om et KFU-utviklingsprosjekt

4. Samarbeid med og rådgivning overfor departementet og Utdanningsdirektoratet

- Utdanningssektoren har et uttalt ansvar når det gjelder utvikling av hjem-skole-samarbeidet på alle nivåer, FUGs rolle er å bidra til at dette skjer. FUG-leders arbeid vil særlig fokusere på dette. FUG har møter og løpende dialog med KD, Udir og med andre sentrale aktører i utdanningssektoren (KS, EO, lærerorganisasjoner, andre dep/dir)

Kommunikasjonsarbeidet i FUG skal støtte opp under målene i virksomhetsplanen og være et virkemiddel for å nå disse. FUG skal følge opp arbeidet med strategisk kommunikasjon og informasjonstiltak knyttet til alle hovedområdene i virksomhetsplanen. Kommunikasjonsarbeidet skal spisses og rettes mot utvalgte målgrupper og tilpasses målgruppens behov.

FUGs rolle

FUG skal i samarbeidet mellom hjem og skole på alle nivåer i skolesystemet være:

- **Kunnskapsleverandør**
 - Initiere, samle og formidle forskning om hjem-skole-samarbeid og om foreldre som ressurs i barns læring
- **Brobygger**
 - Skape dialog og bygge relasjoner mellom FUG, utdanningsmyndighetene og sentrale aktører
 - Stimulere til samarbeid både på skole- og kommunenivå

- **Skolepolitisk aktør**

- Være pådriver for at utdanningsmyndighetene ivaretar foreldrenes rettigheter
- Øke foreldremedvirkningen i skolen

Aktiviteten i 2007 – tiltak og resultater

I årsrapporten for 2007 skal FUG i henhold til Tildelingsbrevet fra KD beskrive aktiviteten i 2007 og redegjøre for de resultater som er oppnådd i forhold til resultatmålene som er gitt. Årsrapporten må inneholde rapportering om virksomheten og relevante statistiske opplysninger. Det må redegjøres for hva de tildelte midlene er brukt til og hvilke resultater som er oppnådd og det må gis en vurdering av innsats og oppnådde resultater i forhold til de målene som var satt for budsjettåret.

FUG skal også redegjøre for hvordan informasjonsrollen er gjennomført.

FUG er svært tilfreds med at Stortinget høsten 2007 vedtok å øke budsjettet med 1 mill. kroner for 2008. Dette vil gi FUG betydelig mer handlingsrom og en bedre mulighet for å oppfylle de intensjonene som ligger i lov, mandat og sentrale styringsdokumenter. KUF-komiteen viste i den forbindelse til den viktige rollen Foreldreutvalget for grunnskolen (FUG) har for å styrke foreldreengasjementet og samarbeidet mellom skole og hjem. (Budsjettinnstilling S. nr. 12 (2007-2008)).

I innstillingen het det videre:

”FUG har utarbeidet viktig informasjonsmateriell som på en enkel og god måte gir foreldrene bedre innsikt i hvordan de kan bidra og påvirke sine barns skolehverdag. Komiteen mener det er viktig med fortsatt sterkt fokus på virksomhet som setter foreldrene i stand til å ivareta sine interesser overfor lærer, skole og skoleeier. (...)

Komiteen viser også til den viktige rolle FUG spiller for å ivareta foreldreperspektivet i sine innspill til Utdanningsdirektoratet og departementet. (...)

Komiteen mener FUG vil spille en viktig rolle nå under implementeringen av Kunnskapsløftet i norsk skole. Det er en viktig forutsetning for Kunnskapsløftet og muligheten for tilpasset opplæring at foreldrene aktivt blir trukket inn.

Komiteen vil understreke at det er nødvendig å øke bevilgningene til FUG dersom FUG skal pålegges ansvarsområder utover de oppgavene FUG har i dag. (...)”

Årsrapporten er disponert i samsvar med de fem resultatkravene i Tildelingsbrevet (nevnt ovenfor).

FUG skal i 2007 i sin rolle som rådgivende organ for departementet bidra aktivt med synspunkter på aktuelle saker, særlig i forbindelse med gjennomføringen av reformen Kunnskapsløftet og i oppfølgingen av St.meld. nr. 16 (2006-2007) ...og ingen sto igjen

I mandatet til FUG, slik det er beskrevet i Forskrift til opplæringsloven § 20-1, heter det at FUG er et selvstendig rådgivende organ for departementet i saker om samarbeid mellom skole og hjem. FUG legger stor vekt på dette og bidrar aktivt med synspunkter i aktuelle saker.

FUG får mange hørings saker til uttalelse og oppfordres ofte til å komme med innspill til saker som det arbeides med i departementet. FUG sendte bl.a. flere innspill til departementet i forbindelse med arbeidet med *St.meld. nr. 16 (2006 – 2007) ... og ingen sto igjen*. Innspillene, bl.a. med henvisning til forskning som understreket betydningen av foreldreinvolvering, ble imidlertid ikke tatt hensyn til.

Det varierer i hvilken grad FUGs innspill får innvirkning på prosesser. For FUG er det viktig å få god informasjon fra departementet i forkant når det arbeides med saker av interesse for FUG, slik at utvalget har mulighet til å involvere seg underveis. Representanter fra KD inviteres ofte til FUG-møtene, både for gjensidig orientering og for å gi informasjon om saker det arbeides med til enhver tid. FUG har god erfaring med disse møtene, FUG-medlemmene gir uttrykk for at de synes det er verdifullt med førstehånds informasjon om aktuelle saker i KD.

Etatsstyringsmøter

Det er to etatsstyringsmøter i året mellom Kunnskapsdepartementet og FUG. Dette er gode møter der det bl.a. åpnes for prinsipielle drøftinger og avklaring av samarbeidsområder. Etatsstyringsmøtene er et godt utgangspunkt for oppfølging mellom møtene.

FUG har tatt opp med KD at tildelingsbrevet kommer for sent i forhold til utarbeiding av virksomhetsplanen. I 2007 har det vært tett dialog mellom departementet og KD i arbeidet med utforming av tildelingsbrevets tekstdel. Dette ga rom for å håndtere dilemmaer som ligger i etatsstyring/selvstendig organ på en god måte.

Møter og samarbeid med KD og Utdanningsdirektoratet

FUG-leder hadde møte med den nye statsråden i november. I tillegg har det vært flere møter mellom FUG-leder og statssekretæren. Det er FUGs ønske at det skal bli en fastere rutine for disse møtene, at det kan legges en møteplan for hele året.

FUG-leder og sekretariatsleder har hatt to møter med ledelsen i Utdanningsdirektoratet. Det er i tråd med etablerte rutiner og gir god anledning til å meisle ut aktuelle samarbeidsområder og videre utvikling av samarbeidet.

FUG har et ønske om enda tettere og mer systematisk samarbeid med kommunikasjonsavdelingene både i KD og i Utdanningsdirektoratet som et ledd i å avklare ulike parters informasjonsansvar overfor foreldre, og gjennom det avklare og snevre inn FUGs ansvar.

FUG har samarbeidet med Utdanningsdirektoratet om Foreldreundersøkelsen, både om utarbeiding av en brosjyre og om framstøt for å gjøre det obligatorisk for kommunene å tilby Foreldreundersøkelsen, på lik linje med Elevundersøkelsen. Målet er å få et større foreldreengasjement, at skolene skal spørre foreldrene hva de mener om skolen og at foreldrene på den måten kan bidra i kvalitetsutviklingen av egen skole.

Høringsarbeid

Å avgi høringsuttalelser er en viktig del av FUGs oppgave som rådgivende organ. Gjennom høringsuttalelser klargjør FUG sitt syn på aktuelle saker, og har muligheten til å påvirke og delta i den offentlige debatten.

Den høringssaken som FUG arbeidet mest med i 2007, var Bostadutvalgets innstilling – NOU 2007:6 *Formål for framtida*. FUG hadde flere møter med Bostadutvalget i løpet av 2007, vi sendte tre notater til utvalget og FUG-medlemmer deltok med innlegg på tre høringskonferanser i løpet av året.

I tillegg til FUGs eget høringsarbeid fikk vi i oppgave fra KD å arrangere en egen foreldrehøring. Det gikk ut et høringsbrev til alle FAUer og KFUer, høringsbrevene lå også på nettet. Det kom inn 43 svar fra enkeltforeldre, 9 svar fra KFU og 99 svar fra FAU. Svarprosenten var liten, men likevel over det forventede sett i forhold til tidsfrister og tid på året. FUG og KD bør drøfte hvordan foreldre lokalt i større grad, og på en mer systematisk måte, kan involveres i høringsprosesser som er aktuelle. Skoleeier bør ha et selvstendig ansvar for at foreldre får anledning og gis grunnlag for å gi innspill.

For mer detaljerte opplysninger om resultatene av foreldrehøringen, viser vi til rapport med oppsummering av foreldreuttalelsene sendt til KD innen fristen 01.11.07.

FUG har i 2007 avgitt høringsuttalelser om følgende saker:

- Rapport om forebygging av internettrelaterte overgrep mot barn
- Bedre vurderingspraksis – utprøving av kjennetegn på måloppnåelse i fag
- Forslag til endringer i forskrift til friskoleloven, bl.a. om karakterbeskrivelser og utviklingssamtalen
- Høring av utkast til endring i forskrift om kommunenes helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten
- Høring – forslag til endringer i opplæringsloven og privatskoleloven - bl.a. om utvidelse av FUGs mandat og spesialundervisning
- Forslag til endringer i Forskrift til opplæringsloven 23.06.06 nr. 724 - bl.a om krav til kompetanse for undervisningspersonale
- NOU 2007:6 Formål for framtida - Formål for barnehagen og opplæringen

Alle FUGs høringsuttalelser legges ut på www.fug.no, under: FUG mener.

Innspill til stortingsmelding om Kvalitet i skolen

FUG har kommet med innspill til det pågående arbeidet med stortingsmeldingen om Kvalitet i skolen. I notatet la FUG særlig vekt på den betydning foreldrene har for barnas læring og læringsutbytte i skolen, og derigjennom på kvaliteten, og vi understreket at kompetanse i et reelt og meningsfullt hjem-skole-samarbeid må styrkes i lærerutdanningen. For FUG er denne meldingen helt sentral i arbeidet med å få økt fokus på foreldreperspektivet i kvalitetsutvikling av skolen.

FUG vil følge dette arbeidet også i 2008.

Deltakelse i ulike referansegrupper - erfaringer

FUG deltar i en rekke arbeidsgrupper og referansegrupper på nasjonalt nivå. De fleste er i regi av Utdanningsdirektoratet. Foreldre er en viktig brukergruppe i skolen, og FUG representerer foreldrestemmen inn i disse gruppene. I de fleste grupper opplever FUG å bli hørt og lyttet til, men det er ikke alltid vi opplever at synspunktene blir tatt til følge, eller at andre instanser naturlig har foreldreperspektivet med i sin tenkning.

Det er forskjell på hvordan arbeidet i gruppene tilrettelegges. I noen grupper brukes nesten hele møtetiden til ensidig informasjon, og det er liten anledning til å bidra med innspill. Dersom det er innspill fra deltakerne, ser man lite resultater av disse i referatene og det videre arbeidet. Det er flere enn FUG som har gitt uttrykk for at de opplever det slik. Andre grupper er arbeidsgrupper der man jobber konkret for å komme fram til et ferdig produkt, og der man på en helt annen måte ser resultater av samarbeidet. Disse ulike erfaringene er det viktig å påpeke i de faste møtene med ledelsen i Utdanningsdirektoratet

FUG-medlemmene opplever det ofte som et dilemma at de fleste representanter i disse gruppene er heltidsansatt i den organisasjonen de representerer. Å være FUG-medlem er et verv ved siden av full jobb. Mange har ikke anledning til å ta fri utover de dagene det er møte i FUG (fem to-dagers møte i året). Det kan også være problematisk for dem som bor langt unna Oslo å bruke en dag, ev. ett døgn, på et møte i Oslo som varer to eller tre timer. Derfor er det i en del tilfeller en fra FUGs sekretariat som møter for FUG. Dette er heller ikke alltid like enkelt å få til på grunn av et lite sekretariat med et dokumentert stort arbeidspress.

På FUG-møtene har oppfølging av virksomhetsplanen vært fast sak. Bl .a. har FUG drøftet effekt og ressursbruk ved å være representert i 35 ulike referanse- og arbeidsgrupper. En av FUGs målsettinger er å framstå som kunnskapsleverandør. I de ulike gruppene skal FUGs representanter være slike kunnskapsleverandører. FUG mener at det er viktig å prioritere dette arbeidet fortsatt. Det gir FUG mulighet til å få foreldreperspektivet inn i den nasjonale utdanningspolitikken.

Møter med sentrale aktører på nasjonalt nivå

I tillegg har FUG, vesentlig FUG-leder og representanter fra sekretariatet, hatt jevnlige møter med KS, Elevorganisasjonen og Utdanningsforbundet der man har diskutert skolepolitiske saker av felles interesse. Disse møtene er av stor verdi, saker av gjensidig interesse er tatt opp og drøftet. Samarbeidet er et viktig ledd i strategien for at sentrale aktører skal ta ansvar for utvikling av hjem-skole-samarbeid og økt foreldremedvirkning.

FUG-leder har også hatt jevnlig kontakt med mange sentrale politikere fra ulike partier og arbeidet for at foreldreperspektivet blir enda bedre synliggjort i utdanningspolitikken.

Utdanningsmyndighetenes ansvar for informasjon til foreldre

FUG bruker en stor del av sine ressurser til informasjonsarbeid overfor foreldre. Men også utdanningsmyndighetene har et stort ansvar for å gi informasjon og kunnskap til foreldre om nye reformer, rettigheter og foreldremedvirkning i skolen. Departementets arbeidsgruppe, som vurderte virksomheten i FUG (Dahl-utvalget 2006), drøftet dette forholdet, og rapporten konkluderer med nødvendigheten av at også andre etater på nasjonalt nivå tar et større ansvar for informasjon og kunnskap til foreldre. Arbeidsgruppen mente at departementet har et ansvar for å styrke samarbeidet og klargjøre roller og arbeidsdeling mellom FUG og Utdanningsdirektoratet når det gjelder utvikling og distribusjon av veiledningsmateriell (rapporten side 19).

Det må fortsatt arbeides systematisk for at utdanningsmyndighetene skal påta seg og se sitt ansvar for å utarbeide informasjon til foreldre. FUG mener informasjonsvirksomhet til foreldre må tydeliggjøres i tildelingsbrev fra KD til Utdanningsdirektoratet og vektlegges i Fylkesmennenes tilsynsarbeid overfor kommunene.

Det er et hovedmål at utdanningssystemet, inkludert KS, tar sin del av ansvaret for å bidra til at skoleeier bedrer informasjon og veiledning til foreldre og at dette kommer klart fram i skoleeiers systemer og rutiner. FUG ser, gjennom en mengde henvendelser fra enkeltforeldre, at skoleeiere svikter på dette området. Bedre informasjon og veiledning vil, slik FUG ser det, demme opp for alle de henvendelsene som kommer til utvalget og til sentrale utdanningsmyndigheter.

FUG har innledet et samarbeid med KS om veiledning og rådgivning til foreldre. Vi har systematisert og kategorisert henvendelsene til FUG, og KS tar utgangspunkt i FUGs erfaringer når de nå skal ta dette opp med skoleeiere. FUG har også hatt fokus på elevenes rett til et godt fysisk arbeidsmiljø og til kommunenes manglende oppfølging av kap. 9a i opplæringsloven.

Disse temaene ble tatt opp på møte med statsråd Djupedal den 8. juni. FUG har også tatt opp dette i de faste møtene med KS og embetsverket i KD.

Skolemiljøalliansen

Skolemiljøalliansen består av representanter fra Barneombudet, elevorganisasjonen, NFBIB og FUG. Sammen arbeider vi for å få fortløpende utbedring av skoler som ikke tilfredsstiller kravene til innemiljø. Både foreldre og elever opplever å stå maktesløse i saker der det avdekkes brudd på kap. 9 a.

Bidra til økt kompetanse hos medlemmene i FAU for å styrke foreldrenes medvirkning i skolen og foreldrerollen i barnas læring

FUG mener at direkte og jevnlig kontakt med FAUene er et viktig ledd i å oppfylle dette resultatkravet. Det bidrar til å skolere og heve kompetansen både hos FAUene og hos skoleledelsen, og vi håper at kontakten også bidrar til større engasjement og aktivitet i rådsorganene.

FUG har hatt i alt fire utsendinger til FAU og skoleledere i 2007, inkludert Skolestartkampanjen. Det er et poeng å adressere sendingene til både rektor og FAU-leder slik at hjem-skole-samarbeidet forankres godt hos begge parter. Dette året var det første året Foreldrekontakten ikke ble utgitt. (Foreldrekontakten er et magasin som FUG i en årrekke har sendt til tillitsvalgte foreldre.) Sendingene har vært en erstatning for Foreldrekontakten som på grunn av funnene i en evaluering, er opphørt. Evalueringen av Foreldrekontakten viste bl.a. at mottakerne ønsket korte temahefter/ark om spesielle emner, konkrete verktøy og gode eksempler til bruk i hjem-skole-samarbeidet. Vi har prøvd å tilpasse innholdet i sendingene til disse ønskene og har fått gode tilbakemeldinger fra målgruppene.

FUG har ingen mulighet til å sende brev og materiell til FAUene elektronisk. Foreløpig er vi derfor nødt til å sende materiell til skolene pr. post. Det er heller ikke mulig å kjøpe adresselapper til skolene v/FAU. FUG er derfor helt avhengig av at skolen har rutiner for videreformidling av sendingene til FAU-leder. Det er grunn til å anta at en del FAUer ikke mottar materialet fra FUG

Skolestarkampanjen *Skap dialog*

FUGs største satsning i 2007 var kampanjen *Skap dialog - En kampanje for å styrke samarbeidet mellom hjem og skole*. Målgruppen var alle foreldre med barn på første trinn og kontaktlærerne på første trinn. Med denne kampanjen ønsket FUG å målrette innsatsen og gi samarbeidet mellom hjem og skole en god start, og engasjere både foreldre og lærere.

Mål og innhold

Målet var å bidra til å styrke dialogen mellom hjem og skole og gi både foreldre og skole et godt grunnlag for samarbeidet fra første skoledag. FUG ville gi foreldre, lærere og skoleledere gode verktøy for å avklare forventninger og konkretisere innholdet i samarbeidet. Det ble sendt ut en mappe til alle kontaktlærere på første trinn. På selve mappen ble det trykket forslag til hvordan lærere kan legge til rette for et godt samarbeid med foreldrene. Mappen inneholdt en brosjyre til førstetrinnsforeldre med informasjon om hvordan de kan bidra i sitt barns læring og engasjere seg i skolen. Læreren ble oppfordret til å dele ut brosjyren til foreldrene første skoledag eller på første foreldremøte.

Foreldrebrosjyren "Velkommen til skolen !" ble med bistand fra IMDI og Utdanningsdirektoratet oversatt til tolv språk og gjort tilgjengelig for nedlasting på www.foreldrenettet.no.

Det ble utviklet et eget område for kampanjen på FUGs nettsteder med egne underområder for foreldre og lærere. I forbindelse med kampanjen fikk begge nettstedene en sterk økning i antall treff i perioden fra kampanjemateriellet ble sendt ut og fram til oktober

Samarbeidspartnere

KS, Utdanningsforbundet, Skolenes landsforbund, Norsk skolelederforbund og Utdanningsdirektoratet deltok i en referansegruppe for kampanjen og kom med innspill til innhold og utforming. Organisasjonene bidro også i lanseringen av kampanjen. I samarbeid med Utdanningsdirektoratet ble også brosjyrene "*Gi rom for lesing*" – om hvordan foreldre kan bidra til å gi barna leseglede og "*Elevenes skolemiljø*" – om kapittel 9a i opplæringsloven - sendt ut til alle foreldre på 1.trinn. Arbeidet i referansegruppa var svært positivt. Samarbeidspartene bidro konstruktivt til innhold og utforming av materiellet og de omtalte kampanjen i sine organer og på sine nettsider.

God evaluering

Kampanjen ble evaluert av Opinion og det ble foretatt en spørreundersøkelse blant både foreldre og lærere. Evalueringsrapporten viser at kampanjemateriellet har nådd fram til målgruppene, men at det fortsatt er utfordringer knyttet til å få lærerne til å videreformidle materiell til foreldre. Målgruppene har oppfattet kampanjens budskap om viktigheten av god dialog mellom hjem og skole, og både foreldre og lærere oppfatter materiellet som relevant og at det gir inspirasjon til økt engasjement.

FUG har brukt profesjonelle fagpersoner i dette arbeidet for å fylle ut kommunikasjonsstrategien som FUG har vedtatt. Materiellet har fått et profesjonelt uttrykk, og med det større sjans for å nå målgruppen. Gjennom dette samarbeidet har vi fått ny kunnskap i organisasjonen som vi kan nyte godt av til neste år når kampanjen antagelig videreføres og utvides til nye målgrupper.

Øvrige FAU-sendinger

April

- Brev fra FUG-leder
- Plakat – informasjon om kampanjen *Skap dialog* (2 eks)
- Kortversjoner av heftene om samarbeidsutvalg og driftsstyre
- Bestillingsliste med omtale av heftet om Foreldremøter og av Samspillet

September

- Brev fra FUG-leder
- Kort med FUGs nettadresser (10 eks.)
- Brosjyre om ”Den utfordrende samtalen”
- Brosjyre om ”Likeverdig opplæring”
- Bestillingsliste med omtale av skoleringsopplegg for tillitsvalgte foreldre og kortversjoner av hefter til foreldrekontakter og medlemmer av FAU

November

- Brev fra FUG-leder
- Brosjyre om Foreldreundersøkelsen (5 eks)
- Bestillingsliste med omtale av skoleringsopplegg for tillitsvalgte foreldre og plakaten: Kjære foreldre!

Skoleringsmateriell

Etter FUGs mening er skoling av tillitsvalgte foreldre viktig for at rådsorganene skal fungere godt. For å hjelpe skolene i dette arbeidet, har FUG utarbeidet et opplegg for skoling av foreldrekontakter og medlemmer av FAU. Opplegget består av lysarkserier som kan lastet ned fra nettet og suppleres med heftene fra FUG. FUG anbefaler at skoling bør skje i samarbeid mellom rektor og FAU.

Målrettet og helhetlig informasjonsarbeid

I 2006 ble det gjennomført en helhetlig vurdering av FUGs totale informasjonsvirksomhet for å få konkretisert kommunikasjonsutfordringene og oppgavene. Det førte til en økt bevissthet på form og innhold på informasjon i ulike kanaler, og at brosjyremateriell og temahefter i større grad ble sett i sammenheng med FUGs nettsted.

Prosessen med å målrette FUGs kommunikasjonsarbeid avdekket også et behov for mer inngående kunnskap om foreldre som målgruppe. Opinion fikk i oppdrag å lage en ”deskresearch”rapport om norske foreldre med skolebarn, basert på foreliggende statistikk og forskning. Rapporten ga FUG verdifull kunnskap om sin primærmålgruppe. Sammenholdt med FUGs brede erfaring og kompetanse har denne rapporten styrket FUGs unike posisjon som kunnskapsleverandør om foreldrerollen i norsk skole.

Analysen av FUGs målgruppe viste også at en del av FUGs materiell måtte fornyes og forenkles. Det er nå utarbeidet kortversjoner av alle FUGs kjernehefter: heftene til foreldrekontakter, medlemmer av FAU og SU og medlemmer av driftsstyret.

Foredrag

FUG-leder er den som reiser mest. Både hun og FUG-medlemmer prioriterer høyskoler og kommuner for å nå flest mulig foreldre og ansatte i skolen. De har reist lite til enkeltskoler. Sekretariatet har også holdt noen foredrag. Tema har i hovedsak vært generelt samarbeid hjem-skole, med ulike satsningsområder innenfor dette.

FUG legger vekt på å konkretisere innholdet i samarbeidet. Ved at vi er resultatorientert og har utviklet verktøy for samarbeidet som er tilgjengelig på nettet, opplever vi at mottakere tar imot dette som nyttig. FUG formidler ikke bare at hjem og skole må samarbeide, men gir hjelp til hvordan.

FUG får flere henvendelser om foredrag enn vi kan si ja til, men vi greier vanligvis å gi tips om andre som kan spørres. Foredragsvirksomheten gjør at FUG blir kjent og bidrar også til at FUG får et inntrykk av hva som er viktige temaer for foreldre rundt i landet.

Rådgivning – telefon og e-post

Sekretariatet har hele året hatt en stor mengde henvendelser på e-post og telefon, til sammen ca. 600, hovedsakelig fra foreldre. Å svare på henvendelser fra enkeltforeldre er tidkrevende. Det er også i lys av dette FUG jevnlig tar opp spørsmålet med departementet, Utdanningsdirektoratet m.fl. om nødvendigheten av at utdanningssystemet videreutvikler sitt informasjonsarbeid overfor foreldre. FUG er også kjent med at det kommer enkelthenvendelser til KD og Utdanningsdirektoratet.

Det er problematisk for FUG å avvise foreldre når de kontakter oss personlig og har opplevd å ”møte veggen” i sin kontakt med skolen. Henvendelsene til FUG bekrefter at skolene har store utfordringer når det gjelder å informere om bl.a. rettigheter og plikter, organisering av undervisningen, læringsmiljø og mobbing, håndtering av gratisprinsippet og ikke minst om hvordan uenighet og konflikter kan håndteres profesjonelt fra skolens side.

Vi systematiserer henvendelsene, og i stadig flere tilfeller ber vi foreldrene ta kontakt med skolen/kommunen og få hjelp, og vi presiserer skolens ansvar. Vi jobber også med nettsidene våre og legger ut så mye som mulig av relevant informasjon der.

Bidra til å iverksette tiltak i *St.meld. nr. 16 (2006-2007) ... og ingen sto igjen om tidlig innsats for livslang læring, når meldingen er behandlet av Stortinget*

Leksehjelpprosjektet – herunder foreldreskole

FUG sitter i arbeidsgruppen for leksehjelpprosjektet og har deltatt med foredrag på samlinger for prosjektene. FUG har også kommet med innspill til evalueringsrapporten og påpekt foreldrerollen og foreldrenes betydning for barns læring og utvikling. På bakgrunn av den forskningen FUG har samlet, mener vi det kan bli større sosiale forskjeller om all leksehjelp legges til skoletiden uten at det også samtidig arbeides med å få tett og god dialog mellom hjem og skole. FUG mener det er viktig å være oppmerksom på at lekser også fungerer som informasjon om læringsarbeidet og som en mulighet for foreldre til å vise interesse og hjelpe. Når skoledagen forlenges, og stadig mer av barndommen institusjonaliseres, kan foreldre som selv ikke har lang utdanning eller synes skolegang er viktig, i enda mindre grad vise interesse for skolearbeidet og dermed ikke stimulere barnas læring. Thomas Nordahl sier i boka *”Hjem og skole – hvordan skape et bedre samarbeid?”* (Universitetsforlaget 2007) at tiltak som leksehjelp må kombineres med en satsning på foreldrene. Denne kunnskapen har vi formidlet i prosjektet og opplever å ha fått stort gehør for dette. Foreldrestøtte, leksearbeid, samarbeid mellom hjem og skole og utvidet skoledag må sees i sammenheng når kvalitet og læringsresultater drøftes.

”Foreldreskole” er et av flere tiltak innenfor leksehjelpprosjektet. ”Foreldreskole” er en modell som går ut på å styrke foreldrenes kompetanse for på den måten å øke foreldrenes medvirkning og involvering i barnas skolegang. ”Foreldreskole” er særlig aktuell å gjennomføre for foreldre med barn på 1. og 8. trinn. Erfaringsmessig er foreldrenes engasjement og interesse for samarbeid meget høyt ved skolestart og ved overgang fra et skoleslag til et annet. Gjennom ”foreldreskole” kan nye arenaer for samarbeid etableres og eksisterende kan utvikles.

Notat til KUF-komiteen

FUG har sendt notat til KUF-komiteen med innspill til *St. meld. nr. 16 (2006 – 2007) ... og ingen sto igjen* og bl.a. pekt på at et godt hjem-skole-samarbeid og foreldrenes hjelp og støtte er viktige virkemidler for utjevning av sosiale forskjeller

Sammenhengen mellom elevenes hjemmebakgrunn og læringsutbytte understrekes i meldingen. Foreldrenes utdanningsnivå, økonomi m.m. synes å være avgjørende for gode eller dårlige resultater. Men dette må ikke bli en sovepute for skolen. Foreldrenes støtte og interesse betyr vel så mye for elevenes motivasjon og læring som sosioøkonomiske faktorer, og et godt hjem-skole-samarbeid kan kompensere for ulikhetene i elevenes hjemmebakgrunn. Forskning viser at alle foreldre, uansett bakgrunn og utdanning, kan bidra positivt til barnas motivasjon og læringsutbytte og ha en sentral og aktiv rolle i barnas læring og utvikling. FUG mener derfor at det må satses enda mer på utvikling av et godt hjem-skole-samarbeid og dyktiggjøring av alle foreldre til å støtte, motivere og oppmuntre sine barn.

FUG påpeker dette i sin informasjonsvirksomhet, på nettet, i foredrag, i skriv til skolene m.m.

Lærerutdanningen

Stortingsmelding 16 peker på at Norge i mindre grad enn andre land greier å kompensere for sosiale forskjeller i hjemmebakgrunn. Skolens holdninger og forventninger til de foreldre som ikke selv har høy utdanning og av skolen karakteriserer som ”ressurssvake”, er noe av grunnen til dette. FUG har i mange sammenhenger pekt på at lærerens holdning, evne til å gi alle elevene tilpasset opplæring og kompetanse til å møte foreldre med ulik bakgrunn, er avgjørende for utjevning av sosiale forskjeller. FUG har i 2007 framholdt at ”alle foreldre er ressurser for sine barn”. Det er opp til skolen å gi foreldre kunnskap om hvor viktige de er i egne barns læring og møte alle foreldre med respekt og likeverd.

FUG mener at kommunikasjonskompetanse og kompetanse i et reelt og meningsfullt hjem-skole-samarbeid må styrkes i lærerutdanningen og i læreres etterutdanning. Hvis lærerne har ressursfokus på foreldrene og høye og tydelige forventninger til samarbeidet, vil det være bedre grunnlag for en god dialog og et konstruktivt samarbeid. Lærere bør møte foreldre på en slik måte at de får tro på sine egne muligheter og forutsetninger for å støtte barna i deres skolegang.

FUG har i løpet av 2007 holdt foredrag på flere lærerhøgskoler og sagt seg villig til å delta i en referansegruppe for forskningsprosjektet *”Med mappe som møteplass. Samarbeid for elevens læring i overgangen mellom ungdomstrinn og videregående skole”* ved Høgskolen i Sogn og Fjordane.

FUG-leder har også holdt innlegg om lærerutdanning på Stortinget. Om lærere har ressursfokus og ikke mangelfokus på foreldre, vil det bidra til en større sosial utjevning. FUG opplever å bli hørt på dette, men samarbeid mellom hjem og skole og kommunikasjons-

kunnskap må i langt sterkere grad inn i lærerutdanningen og etter/videreutdanning om dette skal få noen effekt.

KUF-komiteen har merket seg FUGs engasjement i lærerutdanningen og sier i Innst. S nr. 12 (2007-08) følgende:

”Komiteen er godt fornøyd med at FUG er aktiv bidragsyter også gjennom utstrakt foredragsvirksomhet inn mot landets lærerutdanning. Komiteen mener det er viktig å videreutvikle et samarbeid mellom FUG og de utdanningsinstitusjonene som utdanner fremtidens lærere. På den måten mener komiteen at en vil få positive relasjoner mellom fremtidens lærere og foreldre med barn i skolen.”

Forskning

Den kompetanse FUG bidrar med til foreldre og FAU-medlemmer, er forskningsbasert. FUG holder seg oppdatert på forskning om samarbeid mellom hjem og skole og bruker det i foredrag, informasjon og nettsaker.

Det er viktig for FUG å ha dokumentasjon for det vi hevder, slik at det er troverdig. Vi opplever at både foreldre og myndigheter lytter til det vi presenterer når det er godt begrunnet. Problemet er at faglig oppdatering ofte blir skjøvet tilside når det er andre ting med frister som må gjøres.

Læringsmiljøet

Oppfølging av Manifest mot mobbing og konfliktfylt samarbeid mellom hjem og skole

FUG er en av manifestpartene i Manifest Mot Mobbing og har i løpet av 2007 deltatt på møter i arbeidsgruppen, holdt foredrag om mobbing og lagt ut informasjon på foreldrenettet.

FUG startet i 2006 et samarbeid med Utdanningsforbundet om konflikter og krenkende møter mellom foreldre og lærere. Våren 2007 hadde leder i Utdanningsforbundet møte med hele FUG der dette ble drøftet. Det resulterte i samarbeid om et kurs som ble holdt fire steder i landet om ”Den utfordrende samtalen” (de to første av disse i 2007). I tillegg ble det sendt ut en brosjyre til lærere og lagt noe materiell på nettet med problemstillinger som kan tas opp på lærermøter og i FAU.

Utvalget har hatt intern skolering om ”det konfliktfylte samarbeidet” . FUG-leder har også skrevet artikler om mobbing.

Alt dette er viktig arbeid som FUG også må følge opp videre. Foreldre er en viktig part i skolesystemet for å skape et godt læringsmiljø, motvirke mobbing og bidra når mobbing oppstår. Gjennom foredrag, nettsider, materiell og rådgiving mener vi at vi oppnår en bevissthet om foreldrenes rolle i mobbeproblematikken. Det har vært nyttig og fruktbart å samarbeide med Utdanningsforbundet, og vi har oppnådd mye med det. Foreldre blir også synlige overfor lærere og rektorer gjennom dette samarbeidet. En forutsetning for å håndtere motsetninger mellom hjem og skole er at ansatte i skolen har vilje og evne til dette.

Prioritere tilpasset hjem–skole-samarbeid for å møte mangfoldet av elever i skolen, herunder spre erfaringer fra prosjektet ”Minoritetspråklige foreldre – en ressurs for elevenes opplæring i skolen” samt følge opp tiltak i

strategiplanen ”Likeverdlig utdanning i praksis” i samarbeid med Nasjonalt senter for flerkulturell opplæring og Utdanningsdirektoratet

Prosjektet ”Minoritetsspråklige foreldre – en ressurs for elevenes opplæring i skolen” ble avsluttet i desember 2006. Rambøll Management fikk i oppdrag å skrive evalueringsrapport. Rapporten ble lansert på et presseseminar i mars. Seminaret ble arrangert i samarbeid med KD og samlet ca. 60 deltakere. Hensikten med presseseminalet var å få mest mulig blest om oppnådde resultater, suksesskriterier og erfaringer. Det var viktig for FUG at departementet også frontet dette prosjektet. Det var mange sentrale instanser som deltok på presselanseringen.

Samarbeid med Utdanningsdirektoratet og Minoritetsspråklig Ressursnettverk (MIR)
Satsningen i 2007 er planlagt i samarbeid med Utdanningsdirektoratet og MIR.

Forskningsbasert kunnskap

Både KD, Udir og MIR ønsker mer forskningsbasert kunnskap på området. På grunnlag av drøftinger og inngåtte avtaler bl.a. med Universitetet i Oslo, ble det overført kr. 200.000 til dekning av kostnader til forsknings-/evalueringsarbeidet for 2007. (Midler fra Utdanningsdirektoratet til FUG.)

Arbeidet skal ta utgangspunkt i følgende hypotese: *Barn med innvandrerbakgrunn som ”lykkes” i det norske skolesystemet, har foreldre som støtter dem.*

Man ønsker å

- kartlegge og identifisere hvordan foreldre best kan støtte barna
- identifisere hva som kjennetegner familier med ”flinke” barn (sosialt, skolerresultater, deltar aktivt i klassen, deltar i fritidsaktiviteter, har frivillige verv osv.)
- identifisere hva skolene gjør for å få ”flinke” elever
- utforske hvordan samarbeidet mellom hjemmet og skolen kan bidra til å styrke familien og barnet
- se på hvilken måte informasjonen fra skolen best kan gavne familiene, og hvilken informasjon foreldrene foretrekker (om skolen, lovverk, eller om hvordan de kan hjelpe barna sine osv.)

Sentrale spørsmål blir bl.a.:

- Hva gjør foreldre som får ”skoleflinke” barn? (Støtter de barna hjemme? Får de hjelp av andre i miljøet? Har de høye forventninger?)
- Hva gjør skolen som får ”flinke” barn? Har barna ”flinke” lærere som ser dem? Tilpasset opplæring? Morsmålsundervisning?
- Deltar de ”flinke” barna på aktiviteter i fritiden?
- Er det forskjeller mellom etniske grupper og hvordan de oppdrar barna?
- Er foreldrenes støtte avhengig av deres utdanning? Hvis dette er tilfellet, hva kan gjøres for å kompensere for dette?

Videreutvikling av MIR

Videre er det bevilget kr. 200.000 til videreutvikling av Minoritetsspråklig ressursnettverk (MIR). (Fra Utdanningsdirektoratet til FUG.) Midlene skal dekke utgifter i henhold til følgende mål og tiltak:

- støtte eksisterende MiR
- administrasjon av etablerte og nye MiR

- følge opp arbeidet med å tilpasse kurskonsept Family Learning til norske forhold
- videreutvikling av nettstedet

Videreutvikling og revisjon av materiell

Det er også bevilget kr. 80.000 til videreutvikling og revisjon av materiell. Det er i prosjektperioden utviklet to brosjyrer, de finnes på 10 ulike språk. Disse må revideres i forbindelse med opptrykk.

Det er skrevet egne rapporter fra disse satsningene, de vedlegges årsrapporten fra FUG.

Oppfølgingsgruppe

FUG er med i den sentrale koordineringsgruppen for familielæring, ledet av NAFO. Her bidrar vi med erfaringer og kunnskap fra utviklingsprosjektet.

Nettverk for familielæring

FUG deltar i nettverk for familielæring i regi av VOX. Det er ulike instanser som prøver ut modeller for foreldrelæring; kommuner, skoler, barnehager, voksenopplæring o. a. Det er viktig for FUG å få gjennomslag for grunnlagstenkingen i familielæring i leksehjelpprosjektet.

Det prøves ut et opplegg for kompetansegivende videreutdanning i familielæring ved Høgskolen i Vestfold, FUG sitter i referansegruppen for det prosjektet.

Erfaringsformidling til nordiske land

FUG har formidlet erfaringer fra området til de andre nordiske land gjennom Nordisk Komité som består av lederne for de nordiske foreldreorganisasjonene. Familielæring blir ett av hovedtemaene på den nordiske foreldrekonferansen i Stockholm i september 2008.

Bistå kommunale foreldreutvalg (KFU)

KFU-prosjektet i Nord-Trøndelag

I 2006 ble det igangsatt et utviklingsprosjekt i Nord-Trøndelag. Målet med prosjektet er at det i løpet av prosjektperioden (utgangen av 2007) skal være etablert KFU i alle kommunene i fylket. Prosjektet drives i samarbeid mellom Fylkesmannen v/utdanningsavdelingen og FUG. Det er ansatt en prosjektleder som skal bidra til å innføre Kunnskapsløftet i regionen. Fylkesmannen ser på styrking av hjem-skole-samarbeid som en del av Kunnskapsløftet og finansierer prosjektet sammen med FUG. Prosjektleder jobber mot administrasjon og politikerne i kommunene. KFU blir derved et synlig organ og forankres i systemet.

Det er nedsatt prosjektgruppe, styringsgruppe og referansegruppe, og det er utarbeidet egne planer for prosjektet.

FUG-møte nr. 3 i Stjørdal

FUG-møte nr. 3 den 4. og 5. juni ble avholdt i Stjørdal. Prosjektleder orienterte FUG om framdrift i prosjektet. FUG hadde også felles møte med styringsgruppa for prosjektet.

Suksessfaktorer for prosjektet er

- forankring på fylkesnivå, på kommunenivå og på skolenivå
- finne fram til entusiastene blant politikerne
- skape felles sosiale arenaer for idéskapning, det holder ikke med brev og e-mailer, knapt nok med direkte telefon
- dialog fører som oftest mye bedre fram enn kamp
- politisk forankring og tilrettelegging av arbeidet i KFU

Videreføring i 2008

FUG har vedtatt å videreføre prosjektet i 2008 og har overført midler til prosjektledelsen. Det avsluttes med en konferanse i Nord-Trøndelag høsten 08.

KFU-konferanse

I helgen 20. – 21. oktober arrangerte FUG KFU-konferanse på Gardermoen for ca. 70 deltakere.. Tema for konferansen var: *Samarbeid mellom hjem og skole – ressurs, mangfold, muligheter.*

KFU-konferanse – riktig satsning?

Av evalueringsskjemaene fra konferansen gikk det fram at 43 av deltakerne var svært fornøyd med konferansen, 8 var ganske godt fornøyd. Ingen svarte Mindre godt eller Dårlig. Selv om KFU-konferansen får gode tilbakemeldinger og deltakerne gir uttrykk for at de har fått inspirasjon og kunnskap, mener FUG det er på tide å stille spørsmål ved om dette den beste måten å bruke midlene på. Hvilken effekt får vi av konferansen? Vi når stort sett de som allerede er etablert. En nasjonal KFU-konferanse koster ca. kr. 400.000. Vi når i gjennomsnitt ca. 60 – 70 kommunale foreldreutvalg pr. konferanse, mange av deltakerne har vært med i flere år. KFU-konferansen beslaglegger i tillegg mye ressurser i sekretariatet før, under og etter konferansen.

FUG har i hele perioden 2004 - 07 hatt styrking av kommunale foreldreutvalg og etablering av nye, som et satsingsområde. Det er et tankekors at antall KFU har stått på stedet hvil i mange år, selv om FUG har hatt det som prioritert område.

Det har vært prøvd ulike tiltak for å opprette flere KFU:

- etablert en ressursgruppe med særlig ansvar for å ta initiativ i sine regioner, hatt egne samlinger for denne gruppen
- hatt spørreundersøkelser og fulgt opp de kommunene som har sagt at de har planer om å etablere KFU (både telefonisk og med brev)
- sendt brev til alle kommuner uten KFU, oppfordret til å opprette og tilbudt assistanse fra FUG
- sendt brev til utdanningskontorene i fylkene og bedt dem ta initiativ i sine fylker, tilbudt assistanse fra FUG

Disse tiltakene har hatt en viss effekt, det ble etablert noen nye KFU, men noen opphører, slik at tallet holder seg stabilt. Vi vet at det er en del KFU som er ”sovende” av de vi har på adresselista. Vi vet også at noen KFU er ”enkeltmannsforetak”, drevet av enkeltpersoner som ikke er representantiv talsperson for foreldrene i kommunen. Skal vi ha mer fokus på de som ikke har etablert KFU istedenfor på de som har? Det er to helt ulike behov for de som har et godt fungerende KFU og de som skal etablere.

Skal FUG jobbe mer mot kommunene? Skal vi arrangere konferanser med representanter både fra kommuneadministrasjonen og fra foreldrene? Vi ser av erfaringer fra Nord-Trøndelag og vi vet av egen erfaring, at de KFUene som fungerer best, er de som har et godt og systematisk samarbeid med kommunens skoleadministrasjon og politikere.

FUG har konkludert med at man i 2008 vil satse på regional konferanse i Nord-Trøndelag for fire fylker. Representanter fra skoleadministrasjonen på fylkes- og kommunenivå vil bli invitert, samt foreldre.

Nordisk samarbeid

Samarbeid i Nordisk Komité

FUG har et godt samarbeid med de øvrige nordiske foreldreorganisasjonene gjennom Nordisk Komité som består av lederne for foreldreorganisasjonene i de nordiske landene. Det har vært avholdt to møter i Nordisk Komité i 2007.

Del III Redegjørelse for hvordan informasjonsrollen er gjennomført

Kommunikasjonsarbeidet i FUG skal støtte opp under målene i virksomhetsplanen og være et virkemiddel for å nå disse. Kommunikasjonsarbeidet skal videre bidra til å styrke FUGs rolle som brobygger, kunnskapsformidler og skolepolitisk aktør. FUG har i 2007 fulgt opp arbeidet med strategisk kommunikasjon og informasjonstiltak knyttet til alle hovedområdene i virksomhetsplanen. Kommunikasjonsarbeidet er spisset og rettet mot utvalgte målgrupper og tilpasset målgruppens behov. I dette arbeidet er det tatt hensyn til mangfoldet i foreldregruppen og lagt vekt på budskapet om at alle foreldre er en ressurs i barns læring.

Videreutvikling av FUGs to nettsted www.fug.no og www.foreldrenettet.no har vært et prioritert område i 2007. I dette arbeidet har fokus vært på at nettstedene skal synliggjøre gevinstene av foreldreinvolvering. Det er lagt vekt på å formidle de gode eksemplene på hjem-skole-samarbeid lokalt. I forbindelse med skolestartkampanjen fikk begge nettstedene en sterk økning i antall treff i perioden fra kampanjematerialet ble sendt ut og fram til oktober. Utover høsten så man en markant nedgang i besøket på begge nettstedene. Totalt hadde www.foreldrenettet.no 234 000 besøk i 2007 og www.fug.no i overkant av 300 000 besøk. Antall abonnenter på det elektroniske nyhetsbrevet økte til ca. 1000. Web-statistikken kan tolkes slik at kampanjen bidro til økt besøk på nettstedene, men at man i ikke greide å holde på interessen hos brukerne. For å sikre at informasjonen på FUGs nettsider oppleves som relevant for brukerne, bør man i 2007 gjennomføre en brukerundersøkelse i forkant av en omlegging og oppgradering av nettenestene.

Flere av informasjonsbrosjyrene til tillitsvalgte foreldre ble revidert i løpet av året. Og man har sett en økning i bestillingene av informasjonsmateriell.

Media er en viktig kanal for å nå fram til FUGs målgrupper. I 2007 har FUG opplevd en økning i antall henvendelser fra media, noe som har resultert i flere presseoppslag hvor FUG er nevnt og hvor foreldresaken er satt på dagsorden. Pågangen fra media har ført til at FUG har økt beredskap for slike henvendelser og en tydeligere policy for hvilke saker man skal uttale seg om. En målsetting for mediarbeidet er at FUG i større grad skal bidra til å sette

dagsorden og tydeliggjøre foreldreperspektivte i saker som angår skole. FUG har i løpet av 2007 flere ganger hatt kronikker og innlegg på trykk i flere av riks- og regionaviser. Det er også lagt større vekt på aktiv bruk av lokale og regionale media.

FUG legger også i sitt kommunikasjonsarbeid vekt på dialog og samarbeid med aktørene i utdanningssektoren. I 2007 har FUG vært trukket inn i Utdanningsdirektoratets arbeid med informasjon til foreldre om Foreldreundersøkelsen og om nasjonale prøver. Både Utdanningsforbundet, KS, Skolenes Landsforbund og Skolelederforbundet har vært involvert både i lanseringen og i utarbeidelsen av informasjonsmaterialet til skolestartkampanjen.